

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 5912/23
21.2.2024.године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Зорице Ђаковић, председника већа, Весне Дамјановић и Светлане Павић, чланова већа у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Александар Оленик, адвокат из Београда, ул. Кнеза Милоша бр. 57/5 против тужених Града Београда, кога заступа Градско правобранилаштво, Београд, ул. Тиршова бр.3 и ЈКП “Градска чистоћа Београд”, ул. Мије Ковачевића бр. 4, чији је пуномоћник Драган Ракић, адвокат из Београда, ул. Кнеза Милоша бр. 28, ради накнаде штете, одлучујући о жалбама тужених изјављеним против пресуде Првог основног суда у Београду П бр. 31299/19 од 08.03.2023. године, у седници већа одржаној дана 21.2.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе тужених Града Београда и ЈКП “Градска чистоћа Београд”, и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П бр. 31299/19 од 08.03.2023. године у делу става првог изреке којим су обавезани тужени да тужиљи солидарно исплате за претрпљене физичке болове износ од 120.000,00 динара, за претрпљене страх износ од 150.000,00 динара, са законском затезном каматом од 08.03.2023.године па до исплате.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П бр. 31299/19 од 08.03.2023. године у преосталом делу става првог изреке, тако што се захтев тужиље којим је тражила да се обавезу тужени да јој солидарно исплате преко досуђених износа из става првог изреке ове пресуде, а до износа досуђених првостепеном пресудом и то износ од још 180.000,00 динара на име претрпљених физичких болова, са законском затезном каматом од 08.03.2023.године, **ОДБИЈА КАО НЕОСНОВАН.**

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка, садржано у ставу четвртм изреке пресуде Првог основног суда у Београду П бр. 31299/19 од 08.03.2023. године тако што се обавезују тужени да тужиљи солидарно на име накнаде трошкова парничног поступка исплате износ од 170.900,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде па до исплате, у року од 15 дана од дана пријема пресуде, под претњом извршења.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужиља да туженима на име трошкова другостепеног поступка исплати износ од по 6.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

Образложење

Побијаном пресудом ставом првим изреке, обавезани су тужени да тужиљи на име накнаде нематеријалне штете солидарно исплате износ од 300.000,00 динара на име претрпљених физичких болова, износ од 150.000,00 динара на име претрпљеног страха, са законском затезном каматом почев од 08.03.2023. године, као дана пресуђења до исплате, у року од 15 дана од дана пријема пресуде. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезу тужени да јој солидарно исплате законску затезну камату на износе досуђене ставом један изреке пресуде, за период почев од 06.12.2019. године па до 07.03.2023. године. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље у делу у коме је тражила да се обавезу тужени да јој на име накнаде нематеријалне штете солидарно исплате, преко досуђених износа, на име претрпљених физичких болова износ од још 100.000,00 динара и на име страха износ од још 150.000,00 динара. Ставом четвртим изреке, обавезани су тужени да тужиљи на име трошкова поступка солидарно исплате износ од 178.100,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка пресуде, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде, па до исплате. Ставом петим изреке, одбијен је као неоснован, тужбени захтев тужиље у делу у којем је тражила да јој тужени на износ трошкова поступка, солидарно исплате законску затезну камату за период од пресуђења до извршности пресуде.

Против наведене пресуде, првотужени град Београд и друготужени ЈКП “Градска чистоћа Београд” су благовремено изјавили жалбе, побијајући је у ставу првом и четвртм изреке, из свих законом прописаних разлога.

Апелациони суд у Београду је испитао првостепену пресуду у границама законских овлашћења прописаних одредбом члана 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр. 72/11 са свим изменама и допунама) и нашао да су жалбе тужених делимично основане.

У поступку доношења побијане пресуде нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које повреде овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности, нити друге повреде поступка које би биле битне. Изрека пресуде је јасна и разумљива, не противречи себи ни разлозима датим у њој, у пресуди је наведено довољно разлога о свим битним чињеницама, па се њена правилност и законитост могу испитати, због чега се неосновано жалбама тужених указује да је побијана пресуда захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из тачке 12 наведене законске одредбе.

Према утврђеном чињеничном стању, произилази да је тужиља дана 27.12.2018. године задобила телесне повреде у виду нагњечења меких ткива слабине и карлице (десни кук), које представља лаку телесну повреду, као и услед пада на тврду подлогу, трауматски прелом пубичне кости карличног прстена, односно прелом обе гране леве

препонске кости, и то када се при покушају да дође до стајалишта и да уђе у аутобус, на тротоару између Правног факултета и аутобуског стајалишта у Булевару краља Александра, оклизнула на лед који се налазио на тротоару и пала на цементне цигле које су биле око стабла дрвета. Услед овог пада, тужиља је трпела болове јаког интезитета у трајању од 1 дана, који бол се постепено трансформисао у бол средњег интезитета у трајању од наредних 7 дана, док је болове слабијег интезитета трпела још 20 дана, као и да је тужиља претрпела примарни страх јаког интезитета у трајању од 1-2 минута, да је потом у периоду од око 24 часа трпела секундарни страх јаког интезитета, затим наредних 19 дана секундарни страх средњег интезитета, те да је још 3 месеца трпела секундарни страх слабијег интезитета, док је целокупни претпрљени страх у периоду од 3 месеца и 20 дана нарушио психичку равнотежу тужиље, што се код тужиље одражавало као анксиозност, нервоза, несаница и депресивно расположење, али није оставило трајне последице у њеној психичкој сфери. Тужиља је 2010. године претрпела два мождана удара, која околност није оставила трајне последице на центар за равнотежу тужиље, нити је због тога она патила од вртоглавице, а код ње нису нађени симптоми поремећаја центра за равнотежу, односно пролазни исхемијски цереброваскуларни поремећаји од пре 11 година нису резултирали трајним поремећајем равнотеже, нити је услед њих дошло до пада тужиље дана 27.12.2018. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом одредби чл. 154 став 2, 184 и 200 ЗОО, те одредбе чл. 25 став 8 Статута града Београда ("Сл.лист града Београда" бр. 39/08, 6/10, 23/13 "Службени гласник РС" бр.7/16-Одлука Уставног суда, "Службени лист града Београда" бр.17/16- Одлука Уставног суда и 60/19), одредбе чл. 4 став 3, чл. 5 став 1 , чл. 9 став 1, чл. 32 став 4 Закона о комуналним делатностима ("Службени гласник РС" бр.88/11, 104/16 и 95/18) те одредбе чл. 33 став 1 тачка 1 Одлуке о комуналном реду("Службени лист града Београда" бр. 10/11. 60/12...18/19) нашао да су тужени солидарно одговорни за штету коју је тужиља претрпела у конкретној ситуацији, и применом члана 200 ЗОО одмерио висину накнаде која припада тужиљи на име претрпљене нематеријалне штете.

По налажењу овог суда, првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право када је донео одлуку као у побијаној пресуди, у потврђујућем делу, а разлоге које даје првостепени суд, у свему прихвата и овај суд као потпуне и јасне.

Супротно наводима жалбе туженог града Београда, првостепени суд је правилно оценио као неоснован приговор недостатка пасивне легитимације на страни туженог града Београда. Ово стога, што одговорност првотуженог за претрпљену штету код тужиље прозилази из чињенице да је своја овлашћења и обавезе обављања комуналних делатности (у конкретном случају чишћење јавних површина) пренео на јавно комунално предузеће "Градска чистоћа"и да је исти овлашћен и у обавези да врши надзор над спровођењем Закона о комуналним делатностима, као и прописа јединица локалне самоуправе донетим на основу овог закона, сагласно одредби чл. 32 Закона о комуналним делатностима. Осим тога, одредбом чл. 5 Статута града Београда је прописана одговорност овде туженог за квалитетно, економично и ефикасно вршење својих и поверених надлежности и послова на територији града, те околност да је тужени поверио обављање комуналне делатности другој организацији или лицу га не

ослобађа одговорности према корисницима јавних површина који претрпе штету, која је последица пропуста у одржавању јавних површина, јер је обављање ове делатности у изворној надлежности туженог Града Београда.

Супротно наводима жалбе туженог ЈКП "Градска чистоћа Београд", првостепени суд је правилно оценио као неоснован приговор недостатка пасивне легитимације на страни друготужене, с обзиром да се ради о јавном комуналном предузећу које је основано од стране града ради обављања делатности одржавања чистоће, и којем је у конкретном случају првотужени поверио обављање комуналне делатности уклањања снега и леда са пешачких зона, зона успореног саобраћаја, пешачких прелаза и пасарела, јавних степеништа, тротоара ширих од 5 метара, тротоара испред пешачких прелаза, и подземних пролаза и уличних сливника, у складу са Законом о комуналним делатностима, те је ово предузеће и одговорно за вршење ове комуналне делатности у складу са чл. 184 ЗОО.

Неосновани су жалбени наводи друготуженог да током поступка није на несумњив начин утврђено тачно место пада тужиље, односно да се пад описан у тужби десио критичног дана, будући да је првостепени суд током поступка из исказа тужиље утврдио да је пала на тротоару између Правног факултета и аутобуског стајалишта у Булевару краља Александра, при покушају да дође до стајалишта и уђе у аутобус. С тим у вези неосновано се жалбом тужених оспорава утврђено чињенично стање, наводима да исказ тужиље у својству парничне странке не може да буде доказ настанка штетног догађаја. Ово из разлога, јер је код различитих и противречних навода парничних странака, првостепени суд стекао уверење у уверљивост и истинитост навода тужиље, а разлоге које је навео у свему прихвата и овај суд као правилне. Наиме, суд утврђује чињенице од којих зависи одлука о основаности захтева искључиво на основу предложених и изведених доказа и одлуку доноси по свом уверењу на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа заједно, односно на основу резултата целокупног поступка. Начело слободне оцене доказа карактерише одсуство законом утврђених правила о избору доказа, о рангирању доказа према доказној снази, о начину испитивања појединог доказа. Суд према специфичностима конкретног случаја слободно без формалних ограничења цени изведене доказе и формира своја уверења о доказаним односно недоказаним чињеницама по правилима логике. Правилној оцени изведених доказа у смислу члана 8 Закона о парничном поступку претходи пре свега потпуна анализа садржине исказа сведока и парничних странака у контексту оних чињеница које су суду потребне као релевантне и важне за доношење одлуке.

Првостепени суд је поступајући у складу са наведеним овлашћењима из исказа тужиље утврдио да је повређена када се, покушавајући да дође до стајалишта и уђе у аутобус, оклизнула на лед који се налазио на тротоару и пала на цементне цигле које су биле око стабла дрвета, наводећи притом разлоге због којих је поклатио веру исказу тужиље, а које у свему прихвата и овај суд као правилне. Ово нарочито имајући у виду да је исказ тужиље у сагласности са осталим доказима у списима, исказима саслушаних сведока, којима је суд поклатио веру, као и расположивом медицинском документацијом, чиме су и наводи тужених да у току поступка није доказано да су здравствене тегобе тужиље последица догађаја за који одговарају тужени, неосновани и без утицаја на правилност и законитост побијане одлуке.

Наиме, како је чишћење, односно уклањања снега и леда са пешачких зона и тротоара, у складу са Законом о комуналним делатностима у надлежности туженог града Београда, односно, туженог ЈКП “Градска чистоћа Београд”, у оквиру поверених му овлашћења, а у циљу обезбеђивања услова ради сигурног и безбедног кретања грађана, што је критичном приликом изостало, услед чега је дошло до повређивања тужиље, то и по налажењу овог суда постоји одговорност тужених за штету коју је тужилца критичном приликом претрпела. Супротно наводима жалбе, првостепени суд је правилно утврдио временске прилике у спорном периоду, будући да из хидрометеоролошког извештаја произилази да је тих дана падала киша, а да је минимална температура ваздуха критичног дана, мерена 5 см изнад тла, била 0,5 степени, што је омогућавало стварање леда у раним јутарњим сатима.

Такође, у вези са изнетим без утицаја су и жалбени наводи друготуженог да су разлози изнети у побијаној пресуди нејасни и у супротности са изведеним доказима, нарочито налазом и мишљењем судског вештака ортопеда. Ово из разлога јер је првостепени суд налаз и мишљење судског вештака др Кенана Сенохрадског прихватио у целисти, налазећи да је на задатак суда, као и примедбе тужених, одговорио аргументовано, објективно и у свему у складу са правилима своје струке. И по налажењу овог суда, судски вештак је дао одговор на све примедбе које је друготужени на његов налаз и мишљење изнео, па су тако неосновани наводи жалбе друготуженог да је остало нејасно на основу чега је вештак закључио да су повреде описане у медицинској документацији проузроковане падом критичног дана, с обзиром да из медицинске документације у списима произилази да су код тужиље констатовани само патолошки преломи (преломи изазвани обољењем), с обзиром да тужилца болује од остеопорозе, што је неспорна чињеница, а не и трауматски преломи (изазвани десјтвом физичке силе), те да вештак само на основу свог искуства тврди да је код тужиље настао прелом на основу пада. Ово из разлога јер је током поступка несумњиво утврђено из допуне налаза и мишљења судског вештака, те његовог исказа, да је тужилца претрпела трауматски прелом, који се назива у клиничкој пракси остеопоротични прелом, односно да је код тужиље услед пада, а због оклизнућа дошло до непотпуног прелома обе препонске кости, јер су исте биле слабе услед остеопорозе, а која чињеница произилази и из медицинске документације у списима, у којој су описани инсуфицијентни (непотпуни) прелом карлице. Околност да су у медицинској документацији у списима, код тужиље констатовани патолошки непотпуни преломи, проузроковани остеопорозом, није од утицаја на другачије одлучивање, с обзиром да из допуне налаза и мишљења судског вештака, произилази да је реч о различитом тумачењу појма патолошки прелом за хирурга ортопеда и лекаре интернистичке или неуролошке специјалности, те да у сваком случају до прелома долази услед трауме, и то у случају остеопорозе минималне трауме, јер су кости склоније преломима, али да мора доћи до трауме, односно пада као дејства физичке силе, због чега је тужилца критичном приликом задобила непотпуне остеопоротичне преломе преонских костију, које је вештак описао у свом налазу и мишљењу као нагњечења меких ткива слабине и карлице, и која повреда је довела до физичких болова које је вештак описао у свом налазу.

Такође, првостепени суд је правилно, у смислу одредбе чл. 200 ЗОО, одмерио правичну новчану накнаду за нематеријалну штету на име претрпљеног страха, те правилно ценио све релевантне критеријуме, имајући у виду и значај повређеног добра, психичког и физичког интегритета и циља коме ова накнада служи, а то је да представља сатисфакцију тужиљи па су јој, по налажењу овог суда за наведени вид штете досуђен адекватан износ који представља правичну новчану накнаду, као сатисфакцију, те су неосновани наводи жалбе тужених да је овако одмерена новчана накнада нематеријалне штете превисоко досуђена. Наиме, приликом одлучивања о захтеву за накнаду нематеријалне штете, као и о висини њене накнаде првостепени суд је водио рачуна о значају повређеног добра и циљу коме та накнада служи, те да се њоме не погодује тежњама које су неспојиве са њеном природом и друштвеном сврхом. Оценом свих околности конкретног случаја, који су од утицаја на одмеравање висине правичне новчане накнаде за претрпљени страх, правилно је првостепени суд одмерио износ правичне новчане накнаде за овај вид нематеријалне штете.

Међутим, првостепена пресуда је у делу којим је одлучено о висини накнаде нематеријалне штете која тужиљи припада због претрпљених физичких болова заснована на погрешној примени материјалног права и то члана 200 Закона о облигационим односима. Износ новчане накнаде досуђен тужиљи за претрпљену нематеријалну штету по овом основу, превисоко је одмерен, те тужени основано указују у жалбама на погрешну примену материјалног права од стране првостепеног суда.

Апелациони суд сматра да првостепени суд није правилно применио материјално право одмеравајући висину новчане накнаде за овај вид нематеријалне штете да би се иста могла сматрати правичном као сатисфакција за тужиљу, имајући у виду интензитет и дужину трајања физичких болова. Према становишту овог суда, правична новчана накнада у време пресуђења за тужиљу за претрпљене физичке болове износила би 120.000,00 динара. Овај суд налази да би досуђивањем накнаде у већем износу, било противно циљу коме та накнада служи и погодовало би тежњама које нису спојиве са њеном природом и сврхом (члан 200. став 2. ЗОО), због чега је побијана пресуда у делу става првог изреке, за наведени износ потврђена, а за износ преко тог износа одлука првостепеног суда је преиначена и тужбени захтев тужиље одбијен, као неоснован.

Следом изнетог, одлучено је као у ставу првом и другом изреке ове пресуде на основу одредби чл. 390 и 394 тачка 4 Закона о парничном поступку.

Такође, одлука првостепеног суда о трошковима поступка, садржана у ставу четвртом изреке побијане пресуде, и то у погледу одмерених судских такси на тужбу и на пресуду, не може се сматрати правилном, јер је преиначење првостепене пресуде утицало на успех тужиље у овој парници, чиме тужиљи припада и нижи износ на име судских такси на тужбу и на пресуду. Ако се има у виду успех тужиље у овом спору, коју је заступао пуномоћник који је адвокат, опредељени трошковник као и радње које су биле потребне за вођење овог спора, то је овај суд обавезао тужене да тужиљи на име трошкова парничног поступка солидарно исплате за састав тужбе и два образложена поднеска износ од по 9.000,00 динара, за заступање на пет одржаних рочишта износе од по 10.500,00 динара, за заступање на три неодржана рочишта износе од по 6.000,00 динара, трошкове вештачења у износу од 43.000,00 динара, као и

трошкове за таксу на тужбу и пресуду у износу од по 15.200,00 динара, односно укупно износ од 170.900,00 динара, према АТ и ТТ важећој у време доношења побијане пресуде, а узимајући у обзир вредност усвојеног дела захтева.

Из наведених разлога Апелациони суд у Београду је, у погледу одлуке о трошковима, одлучио као у трећем ставу изреке, на основу одредбе члана 401 тачка 3 Закона о парничном поступку.

Одлучујући о захтеву тужених града Београда и за накнаду трошкова другостепеног поступка, Апелациони суд је оценио да је захтев тужених сразмерно успеху у другостепеном поступку делимично основан, па им је на име састава жалбе досудио износ од по 6.000,00 динара, применом одредбе чл. 165 ЗПП-а.

**Председник већа-судија
Зорица Ђаковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић